

Europese financiële integratie

Auteur(s):

A.C.A. Struijs

*De auteur is beleidsmedewerker bij de directie financiële markten van het ministerie van Financiën. a.c.a.struijs@minfin.nl***Verschenen in:**

ESB, 90e jaargang, nr. 4459, pagina 214, 6 mei 2005

Rubriek:

EU-monitor

Trefwoord(en):

In het najaar presenteert de Europese Commissie een strategienota waarin de interne marktstrategie voor financiële diensten uiteen wordt gezet.

In 1998 introduceerde de Europese Commissie een ambitieus plan dat moet leiden tot een Europese interne markt voor financiële diensten: het Actieplan voor Financiële Diensten (FSAP).¹ De doelstellingen van het FSAP zijn de verwezenlijking van een interne *wholesale*-markt voor financiële diensten (bijvoorbeeld de geld- en kapitaalmarkt) en de totstandbrenging van open en veilige retailmarkten (bijvoorbeeld consumentenproducten en diensten voor het midden- en kleinbedrijf). Het FSAP bevat bijvoorbeeld gemeenschappelijke regels voor geïntegreerde aandelenmarkten en regels voor vergelijkbare, transparante en betrouwbare financiële verslaggeving (IFRS). De doelstellingen van het FSAP dragen bij aan hogere groei en werkgelegenheid in de EU en zijn daarmee een belangrijk onderdeel van de Lissabon-strategie.

Recente studies bevestigen de positieve relatie tussen financiële integratie, groei en werkgelegenheid. Volgens een studie van London Economics (2002) leidt de integratie van obligatie- en aandelenmarkten tot een stijging van het reële bbp in de EU met 1,1 procentpunt. Een studie van het Centre for Economic Policy Research (CEPR, 2002) schat dat de jaarlijkse groei van de industriële sector 0,8 tot 0,9 procentpunt hoger zou zijn als de ontwikkeling van de financiële markten in Europa gelijk zou worden getrokken met het huidige niveau in de VS.

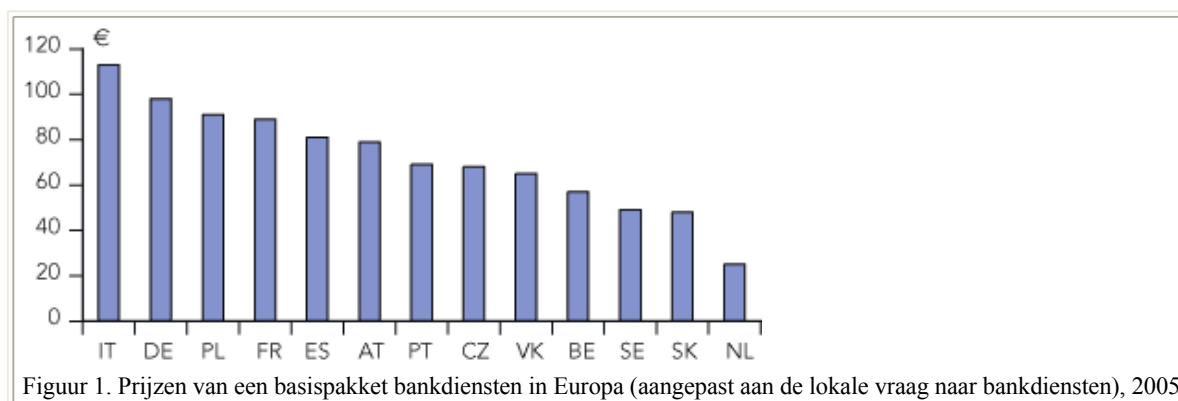
De nieuwe Europese lidstaten profiteren naar verwachting het meest van de Europese integratie van financiële markten. De financiële stelsels van deze landen zijn relatief onderontwikkeld in vergelijking tot de EU-15.

Belemmeringen

Het FSAP is erop gericht om belemmeringen die voortvloeien uit wet- en regelgeving op te heffen. De grootste uitdaging ligt momenteel bij de implementatie van de maatregelen door de lidstaten. Pas als de maatregelen tijdig en consistent door de lidstaten worden geïmplementeerd, kunnen de effecten van het FSAP op de Europese financiële integratie tot uitdrukking komen.

De introductie van de euro is een belangrijke aanjager geweest voor de integratie in de Europese financiële markten. Baele et al. (2004) beoordelen het huidige niveau van financiële integratie in vijf belangrijke sectoren.² De integratie in de eurozone varieert van volledige integratie van nationale geldmarkten tot een hoge mate van fragmentatie van retailmarkten. De auteurs baseren hun oordeel over de mate van integratie op de *law of one price*. Bij een volledig geïntegreerde markt is er geen verschil in prijs van vergelijkbare financiële producten, ongeacht het land van herkomst.

Figuur 1 laat de prijs zien van een basispakket bankdiensten voor consumenten in verschillende Europese landen.³ Het blijkt dat er grote verschillen bestaan in de prijzen voor bankrekeningen, betalingen en geldafhandelingen in Europa, waarbij opvalt dat Nederland zeer goedkoop is. [figuur 1](#)

Institutionele kader

Dat de integratie van retailmarkten zo achterblijft, komt vooral doordat er nog tal van juridische, administratieve en publiekrechtelijke belemmeringen bestaan die de grensoverschrijdende aankoop of aanbieding van dergelijke diensten (een bankrekening, hypotheekair krediet, enz.) bemoeilijken. De totstandbrenging van een interne markt voor financiële diensten aan consumenten is daarom een van de prioriteiten van de interne marktstrategie voor financiële diensten van de Europese Commissie. Volgens het rapport-Kok (2004) over de Lissabon-strategie is de verdere integratie van de financiële retailmarkten het logische vervolg op het FSAP. Integratie van de retailmarkten is nodig om lagere kosten, meer efficiëntie, betere toegang tot krediet tegen gunstigere voorwaarden en meer klantvriendelijkheid te bewerkstelligen en kleine en middelgrote ondernemingen betere toegang tot financiële dienstverlening te bieden.

Anke Struijs

Literatuur

Baele, A., A.Ferrando, P. Hårdahl, E. Krylova, C. Monnet (2004) Measuring European financial integration. Oxford Review of Economic Policy, 20, 4.

London Economics & PricewaterhouseCoopers (2002) Quantification of the macro-economic impact of integration of EU financial markets.

CEPR (2002) Financial market integration, corporate financing and economic growth.

Europese Commissie (2004) Financial Integration Monitor 2004.

EFMA, Capgemini & ING (2005) World Retail Banking Report 2005.

Aan de slag: de Lissabon-strategie voor groei en werkgelegenheid. Rapport van de groep op hoog niveau onder leiding van Wim Kok, november 2004.

1 Het Financial Services Action Plan is te vinden op www.europa.eu.int/comm/internal_market/finances/actionplan

2 De geldmarkt, de markt voor staatsobligaties en obligaties van bedrijven, de markt voor particulier krediet (bijvoorbeeld hypotheek, consumentenkrediet) en aandelenmarkten.

3 Indirecte kosten (zoals rentederving en kruissubsidiering) niet zijn meegenomen. In Nederland duurt het bijvoorbeeld langer dan in veel andere landen voordat geld van de ene rekening op de andere is overgeschreven. Dat levert de banken een voordeel op waardoor de directe kosten voor de klanten lager kunnen blijven